

Antiga necròpolis de Santa Maria d'Avià

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Mas Santamaría
Emplaçament A prop del mas, al sud de l'església

Coordenades:

Latitud: 42.07208
Longitud: 1.83451
UTM Est (X): 403585
UTM Nord (Y): 4658436

Classificació

Número de fitxa 08011 - 199
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XII
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08011A00400132
Fitxes associades:
[Santamaria](#)
[Santa Maria d'Avià](#)
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: ds., 11/04/2020 - 02:00

revisió:**Data de la darrera revisió:** dv., 13/06/2025 - 14:31

Descripció

A l'era de la casa Santamaria i no visibles ja que estan tapats per una pila de llenya, hi ha algunes sepultures antropomòrfiques excavades a la roca i què, segons expliquen fonts orals, una d'elles va ser excavada fa uns quaranta anys per Manuel Riu. Aquest fet fa pensar que l'església primigènia es trobaria més a prop de la necròpolis i possiblement al lloc ocupat actualment pels coberts. Probablement són molt similars a les d'Obiols.

Història

El primer document en que es nomena l'església de Santa Maria és a l'acta de consagració de l'església del monestir de Sant Llorenç prop Bagà, el 21 de novembre del 983, en que el comte Oliba iba de Cerdanya-Besalú i la seva muller rmegarda feren algunes donacions entre les que es trobava l'església de Sta. Maria amb cinc masos, terres, delmes i primícies, i un mas a Clarà: "Et in Avizano ecclesiam sanctae Marie et masos V et terras et vineas, cum suas decimas et primitias L'església per tant es trobava dins els límits de l'antic comtat de Berga i sota la jurisdicció eclesiàstica del bisbat d'Urgell, depenent del monestir benedictí de Sant Llorenç prop Bagà. El 1003 el Comte Oliba Cabreta la cedí al monestir de Santa Maria de Serrateix (que depenia de Sant Llorenç prop Bagà). Al segle X al bisbat d'Urgell les comunitats religioses es convertiran a la regla de Sant Benet, tenint cura aquests monestirs benedictins de les parròquies dependents, és per això que alguns historiadors opinen que la casa Santamaria, al costat de l'església, podia haver estat la seu d'un monestir femení que tenia cura del culte a la Mare de Déu. L'any 1312 mantenia la categoria de parròquia segons confirma la visita al deganat de Berga. Actualment depèn de la parròquia de St. Martí amb caràcter de sufragania. Durant la Guerra Civil (1936-1939) es va abandonar el culte i va ser convertida en magatzem fins que el 1970 el Servei de Patrimoni de la Diputació de Barcelona va realitzar importants treballs de restauració, retornant el culte el 14 de maig de 1973. De l'interior de l'església procedeix el frontal d'altar de Santa Maria atribuït al Mestre d'Avià, conservat al Museu Nacional d'Art de Catalunya i del que s'exposa una còpia a l'interior de l'església. A la Gran Geografia Comarcal de Catalunya es fa esment de l'existència d'aquestes tombes antropomòrfiques a l'era de la casa basant-se en l'estudi que va fer Manel Riu.

Bibliografia

AAVV. Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol. 9. Ed. Enciclopèdia Catalana, 1994. Pàg.236-238.
BARAUT, C. (1978). Les actes de consagracions d'esglésies del Bisbat d'Urgell (segles IX-XII). Urgellia, núm. 1. BENET ICLARÀ, Albert (1993). "Relació de parròquies visitades pel vicari arquebisbal de Tarragona a la Diòcesi d'Urgell els anys 1312-1313", a "Les parròquies del Bisbat de Solsona abans de la seva creació", , Erol nº 41, pag. 18. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. BOLÓS, J. (1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi ed. Barcelona. RAFART, B. (1984). Notes sobre la data de consagració de l'església de Santa Maria. Ressò, núm. 3. Ajuntament d'Avià. Pàg. 7.

